

Uchwała Nr LVII/ 351/2024

Rady Powiatu w Nidzicy

z dnia 27 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Powiatu Nidzickiego na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2024-2028”.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024r. poz. 107) oraz art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024r. poz. 44) Rada Powiatu w Nidzicy uchwała, co następuje:

§1

Uchwała się Program Powiatu Nidzickiego na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2024-2028, którego treść stanowi załącznik do uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Andrzej Brózdziński

Opracowała:

Anna Kalinowska

Uzasadnienie

do Uchwały Nr LVII/351/2024

Rady Powiatu w Nidzicy

z dnia 27 marca 2024 r.

Artykuł 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024r. poz. 44) nakłada na powiaty obowiązek opracowania i realizacji, zgodnych z powiatową strategią programów rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program Powiatu Nidzickiego na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2024-2028, który został opracowany w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy uwzględnia wszystkie wyżej wymienione aspekty działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program jest spójny ze „Strategią rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Nidzickim na lata 2016-2025” przyjęta uchwałą Nr XVIII/111/2016 Rady powiatu w Nidzicy z dnia 29 kwietnia 2016 roku.

Celem Programu jest wyrównywanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

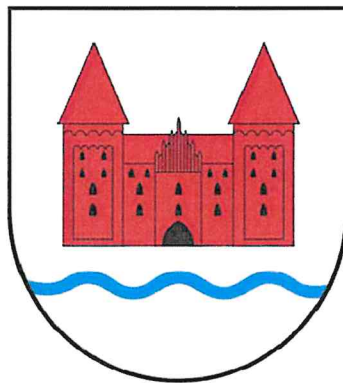
Opracowała:

Anna Kalinowska – Dyrektor

Powiatowego Centrum

Pomocy Rodzinie w Nidzicy

**PROGRAM POWIATU NIDZICKIEGO
NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
NA LATA 2024-2028**

Opracowanie:
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy

SPIS TREŚCI

	<u>Strona</u>
1. Wstęp	3
2. Opis problemu – społeczny problem niepełnosprawności	4
3. Diagnoza stanu niepełnosprawności w powiecie nidzickim	6
4. Instytucje i organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami	8
5. Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami w powiecie nidzickim	9
6. Cel ogólny i cele szczegółowe programu	14
7. Adresaci programu	19
8. Źródła finansowania programu	19
9. Partnerzy programu	19
10. Sprawozdawczość programu	19
11. Monitorowanie programu	20
12. Podsumowanie	20

---

1. WSTĘP

Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata. Problemem osób z niepełnosprawnościami jest ograniczona, często niemożliwa aktywność społeczna, która prowadzi do izolacji i marginalizacji zarówno samych zainteresowanych, jak również ich rodzin. Powszechność występowania niepełnosprawności stawia przed poszczególnymi państwami obowiązek podejmowania działań zapobiegających powstawaniu oraz łagodzenia jej skutków. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami są zadaniem ogólnospołecznym, bowiem skutki niepełnosprawności dotyczą wszystkich dziedzin życia.

We wszystkich działaniach podejmowanych na rzecz poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnością ważne jest wzmocnienie ich poczucia wartości i bezpieczeństwa oraz stwarzanie im odpowiednich warunków do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Istotne jest stworzenie takich warunków, aby osoba z niepełnosprawnością wyraziła chęć włączenia się w życie aktywne społeczeństwa, a społeczeństwo przyjęło taką osobę na równych prawach.

Problemy osób z niepełnosprawnościami i w Polsce od lat są jednymi z ważniejszych kwestii społecznych. Prowadzenie właściwej polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami wymusza na samorządach podejmowanie systematycznych działań wspólnie z partnerami: z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Istotne znaczenie ma to, aby oprócz zaplanowanych działań związanych ze świadczeniami opiekuńczymi, rehabilitacyjnymi czy socjalnymi, równie ważne były działania mające na celu wyrównywanie szans i pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym, a także działania dotyczące zmiany społecznego odbioru osób z niepełnosprawnościami, eliminacji zjawiska dyskryminacji oraz przestrzegania ich praw.

Kreowanie lokalnej polityki na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie zapobiegania niepełnosprawności, łagodzenia jej skutków, rehabilitacji, a także realizacji zadań zmierzających do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym stanowi ważne i obligatoryjne zadanie władz samorządowych, które jest też obowiązkiem wynikającym z artykułu 35 a ust. 1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, która nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie: rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością.

Opracowany „Program Powiatu Nidzickiego na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2024 – 2028” jest dokumentem wieloletnim, wskazującym kształt polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu nidzickiego. Program, jest dokumentem określającym i koordynującym działania w zakresie polityki socjalnej powiatu, ukierunkowany na problemy osób z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Stanowi kontynuację oraz uzupełnienie z uwzględnieniem aktualizacji działań skierowanych do osób z niepełnosprawnościami zawartych w programie przyjętym przez Radę Powiatu Nidzickiego w 2019 roku.

Priorytetem programu jest stworzenie efektywnego systemu wspierania osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin z wykorzystaniem doświadczeń wynikających z poprzedniego programu. Zgodnie z cyt. ustawą program obejmuje główne obszary życia osób z niepełnosprawnościami: rehabilitację zawodową, rehabilitację społeczną oraz przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami.

Konstruując niniejszy program uwzględniono zasadnicze dane diagnostyczne dotyczące wielkości środowiska osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu nidzickiego, ich sytuacji zawodowej i społecznej oraz potrzeby niepełnosprawnej społeczności lokalnej. Program zakłada, że poprzez realizację założonych w nim celów szczegółowych zostanie osiągnięty ogólny cel programu dotyczący wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami. Realizacja założonych celów programu przyczyni się do zwiększenia możliwości osób z niepełnosprawnościami tak, by mogły one w pełni korzystać ze swoich praw i uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym. Osoby z niepełnosprawnościami posiadają takie same fundamentalne prawa, jakie posiadają wszyscy obywatele i nie mogą być dyskryminowane, prześladowane czy marginalizowane ze względu na swoją dysfunkcję.

Zadania wynikające z realizacji programu samorząd powiatowy będzie realizował w partnerstwie z samorządami gminnymi, podległymi jednostkami, w tym jednostkami pomocy społecznej, urzędami, zakładami pracy, placówkami służby zdrowia, placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. OPIS PROBLEMU – SPOŁECZNY PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Niepełnosprawność jest częścią stanu zdrowia człowieka. Prawie każdy z nas w pewnym momencie swojego życia będzie niepełnosprawny, ograniczony czasowo lub na stałe, a ci, którzy dożyją podeszłego wieku, doświadczą rosnących trudności w funkcjonowaniu. Niepełnosprawność jest kwestią złożoną, a interwencje w celu przezwyciężenia niedogodności z nią związanych są wielorakie, układowe i różnią się w zależności od kontekstu.

Osoby z niepełnosprawnościami to grupa osób zagrożona wykluczeniem społecznym. Grupa ta nie jest jednorodna lecz zróżnicowana pod wieloma względami tj. stopnia i rodzaju niepełnosprawności, wieku, statusu materialnego, poziomu wykształcenia, miejsca zamieszkania. Biorąc pod uwagę zakres zjawiska, niezaprzeczalnym staje się konieczność podejmowania przez państwo, a także instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe różnorodnych działań i wysiłków zmierzających do rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami oraz eliminowania barier ograniczających bądź utrudniających ich funkcjonowanie w społeczeństwie. Prowadzenie działań skierowanych do osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin jest niezbędnym warunkiem wspomagającym zwiększenie aktywności tej części społeczności. Wszelkie przedsięwzięcia służące rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz przestrzeganiu praw osób z niepełnosprawnościami są nieodzownym czynnikiem w poprawie warunków ich życia. Oddziaływanie powinno być kierowane zarówno do osób z niepełnosprawnościami jak i ich rodzin poprzez zapobieganie ich izolacji i marginalizacji. Osiągnąć to można poprzez tworzenie warunków do integracji osób z niepełnosprawnościami z najbliższym otoczeniem społecznym, przeciwdziałanie izolacji rodzin z osobą z niepełnosprawnością oraz przygotowanie osób z niepełnosprawnościami do samodzielnego życia.

Negatywne zjawiska społeczne szczególnie intensywnie dotyczą osoby z niepełnosprawnością. Na kłopoty zdrowotne nakładają się trudności w uzyskaniu zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji, w dostępie do obiektów użyteczności publicznej a także brak zrozumienia potrzeb wynikających z niepełnosprawności.

Formułuje się różne definicje niepełnosprawności. Jedną z nich jest definicja, która mówi, że niepełnosprawną jest osoba, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a szczególnie wykonywanie pracy zawodowej.

Według Głównego Urzędu Statystycznego osoba z niepełnosprawnościami to osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku.

System prawny osób z niepełnosprawnościami oparty jest na ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024r., poz. 44).

W Polsce funkcjonują dwa systemy orzecznicze. Pierwszy, gdzie orzecznictwo do celów rentowych prowadzą lekarze orzecznicy ZUS oraz komisje lekarskie ZUS (grupy specjalne: rolnicy i służby mundurowe są orzekani odpowiednio przez komisje KRUS i komisje MON/MSWiA lecz nie uzyskują statusu osoby niepełnosprawnej). Drugi, w którym prowadzone jest orzecznictwo do celów pozarentowych prowadzone jest przez:

- Powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako pierwsza instancja;
- Wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako druga instancja;
- Rejonowe sądy pracy i ubezpieczeń społecznych jako organ odwoławczy dokonujący kontroli prawidłowości orzekania przez organy administracji publicznej.

O wydanie orzeczenia o niepełnosprawności może ubiegać się osoba, która nie ukończyła 16 roku życia i u której występują poniższe trzy przesłanki łącznie:

- ma naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną;
- przewidywany okres trwania upośledzenia stanu zdrowia przekracza 12 miesięcy;
- wymaga zapewnienia jej całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu.

Niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia. Decyduje ocena możliwości poprawy funkcjonowania dziecka.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydaje się osobie, która ukończyła 16 rok życia. Stopień niepełnosprawności osoby zainteresowanej orzeka się na czas określony lub na stałe.

Ustawa określa trzy stopnie niepełnosprawności:

1. znaczny,
2. umiarkowany,
3. lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy, albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą w celu pełnienia ról społecznych stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych, z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, dająca się kompresować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Przedmiotowe orzeczenia poza ustaleniem statusu osoby orzeczonej jako osoby niepełnosprawnej, stanowią również podstawę do przyznania różnego rodzaju ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

Osoba z niepełnosprawnościami znajduje się w trudniejszej sytuacji życiowej od reszty społeczeństwa. Pomimo, że funkcjonuje ona w otoczeniu rodzinnym, nawiązuje kontakty środowiskowe (towarzyskie, sąsiedzkie), kontakty z różnymi instytucjami, to jej udział w życiu społecznym ze względu na różne dysfunkcje jest często ograniczony. Napotyka problemy w życiu codziennym, rodzinie, pracy, urzędach, na ulicy, przybierają one postać barier: architektonicznych, psychicznych, materialnych, prawnych czy społecznych. Obok utrudnień spowodowanych stopniem niepełnosprawności napotykają też trudne do pokonania bariery świadomościowe – bierność, niezrozumienie, niewiedza.

Od stopnia niepełnosprawności zależy czy osiągnie ona odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji czy kultury. Ponieważ niepełnosprawność trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia samodzielną egzystencję, trzeba stworzyć osobom nią dotkniętym warunki umożliwiające im pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Ważną rolę w pokonywaniu tych barier odgrywa rodzina, która spełnia w stosunku do osoby niepełnosprawnej funkcję opiekuńczą i zapewnia materialny poziom życia. Określa również kierunek jej działań życiowych, inspirowane do aktywności i wspiera psychicznie.

Celem wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych osób niepełnosprawnych i zaspokajaniu ich wielu potrzeb powołane zostały różnego rodzaju instytucje – lecznicze, rehabilitacyjne, społeczne. Obok nich działają instytucje realizujące potrzeby całego społeczeństwa: zakłady pracy, urzędy, szkoły, itp., które integrują osoby z niepełnosprawnościami z otoczeniem. Instytucje te stwarzają warunki do zaspokajania potrzeb życiowych osób z niepełnosprawnościami i wciąż pracują nad ich udoskonalaniem.

Dotychczasowe efekty działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami podejmowane przez administrację publiczną, samorządową, szereg instytucji i sektor pozarządowy wskazują znaczny postęp w zakresie zminimalizowania skutków niepełnosprawności oraz umożliwienia zaspokojenia potrzeb osób z niepełnosprawnościami we wszystkich obszarach życia w powiecie nidzickim. Sprzyjają temu też pozytywne zmiany zachodzące w świadomości społecznej, polegające na rozumieniu równości praw osób z niepełnosprawnościami bez względu na ich kondycję psychofizyczną. Jednak uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym zależy nie tylko od nich samych, ale także od innych ludzi, którzy tworzą klimat i warunki, w których te osoby znajdują swoje miejsce wśród ludzi sprawnych.

3. DIAGNOZA STANU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POWIECIE NIDZICKIM

Powiat Nidzicki jest częścią podregionu olsztyńskiego. W skład powiatu wchodzi cztery gminy:

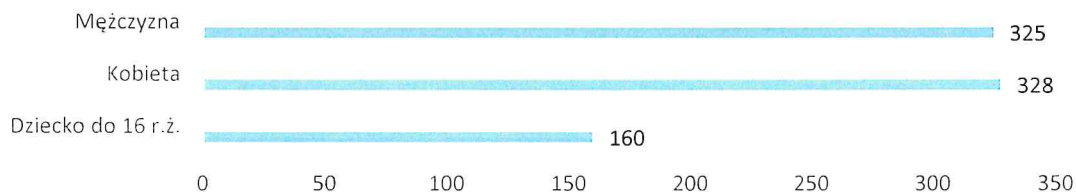
- 1 miejsko - wiejska - Nidzica
- 3 wiejskie - Janowo, Janowiec Kościelny, Kozłowo.

Obszar Powiatu Nidzickiego objęty jest właściwością terytorialną przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Szczytnie. Zespół specjalistów: lekarzy, psychologów, pracowników socjalnych, doradców zawodowych określa stopień naruszenia sprawności organizmu i konsekwencji tego stanu dla możliwości podjęcia pracy, pełnienia ról społecznych, jakie człowiek pełni stosownie do wieku, płci, uwarunkowań społecznych, kulturowych itp. oraz ograniczeń w samodzielnej egzystencji. Ich decyzje stwarzają możliwość otrzymania różnych dodatkowych świadczeń przysługujących osobom z niepełnosprawnościami, np. zasiłku pielęgnacyjnego albo ulgowych przejazdów komunikacją zbiorową. W orzeczeniu o niepełnosprawności zawierane są wskazania dot. min. uzyskania odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, zakładzie aktywności zawodowej, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych, rehabilitacyjnych, wydania karty parkingowej.

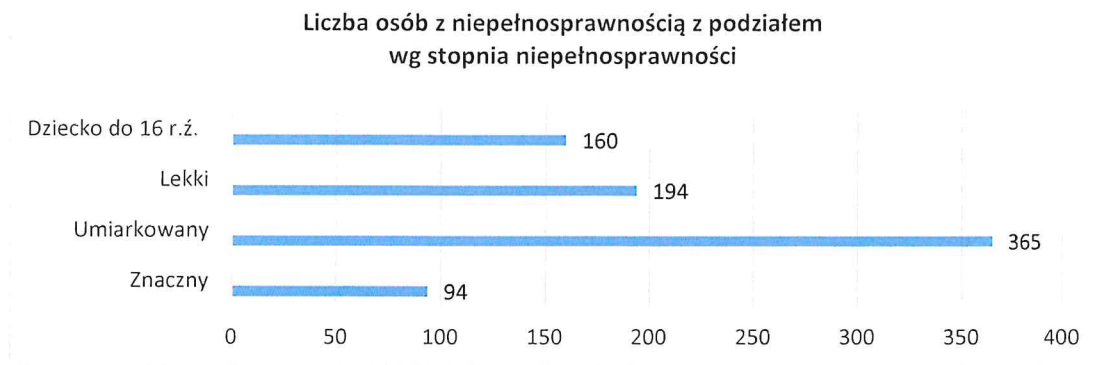
Zgodnie z danymi uzyskanymi z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Szczytnie w powiecie nidzickim na dzień 31.12.2023 r. do osób z niepełnosprawnościami zakwalifikowano 813 osób, z czego 328 stanowiły kobiety i 325 mężczyźni a pozostała liczba tj. 160 dotyczy wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dzieciom.

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

Wykres 1. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

Największą liczbę stanowią niepełnosprawni z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 365 osób. Następnie osoby ze znacznym - 94 osoby i z lekkim -194. Pozostałe 160 orzeczeń wydano dzieciom do 16 roku życia, którym nie określa się stopnia niepełnosprawności.

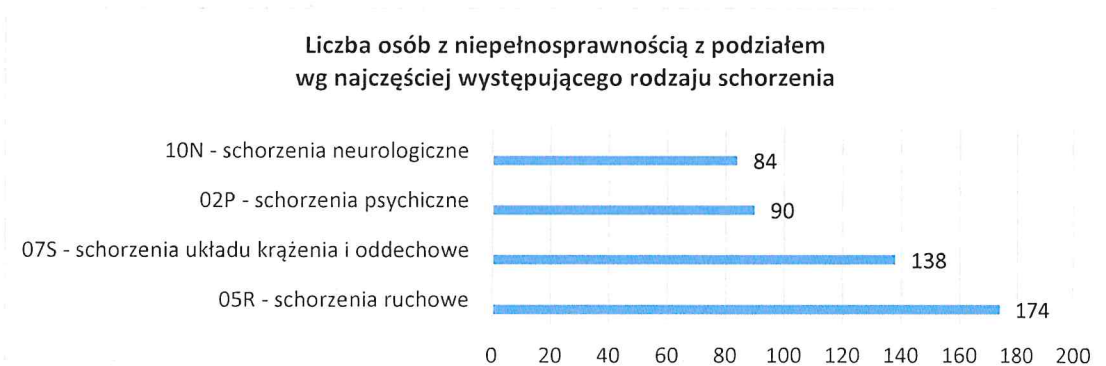
Wykres 2. Liczba osób z niepełnosprawnością z podziałem wg stopnia niepełnosprawności

W 2023 roku wśród osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności 125 osób pracowało zawodowo na otwartym rynku pracy, natomiast 528 osób było nieaktywnych zawodowo – niepracujących.

Wykres 3. Liczba zatrudnionych osób z niepełnosprawnością

Najwięcej schorzeń jakie pojawiły się przy orzekaniu o niepełnosprawności były schorzenia dysfunkcji narządu ruchu – 174, układu oddechowego i układu krążenia – 138 oraz schorzenia psychiczne – 90 i neurologiczne – 84.

Wykres 4. Liczba osób z niepełnosprawnością z podziałem wg rodzaju schorzenia

W skład Powiatu Nidzickiego wchodzi cztery ościennie gminy: Gmina Nidzica, gmina Janowo, Gmina Janowiec Kościelny i Gmina Kozłowo. Stan niepełnosprawności w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- miasto i gmina Nidzica – 522 osób,
- gmina Kozłowo – 132 osoby,
- gmina Janowiec Kościelny – 94 osoby,
- gmina Janowo – 65 osób.

Wykres 5. Liczba osób z niepełnosprawnością z podziałem wg gmin

W mieście i gminie Nidzica wśród osób z niepełnosprawnościami były 233 kobiety i 198 mężczyzn oraz 91 dzieci, natomiast w gminie Kozłowo 57 kobiet i 49 mężczyzn oraz 26 dzieci. W gminie Janowiec Kościelny wśród osób z niepełnosprawnościami były 33 kobiety i 35 mężczyzn, 26 dzieci, a w gminie Janowo 24 kobiety, 24 mężczyzn i 17 dzieci.

Podział osób niepełnosprawnych ze względu na poziom wykształcenia w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- miasto i gmina Nidzica – najwięcej osób z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym (147 osoby), a najmniej osób z wykształceniem mniej niż podstawowym (15 osoby),
- gmina Kozłowo – najwięcej osób z wykształceniem średnim (48 osób), a najmniej z wykształceniem mniej niż podstawowym (3 osoby),
- gmina Janowiec Kościelny – najwięcej osób z wykształceniem zawodowym (33 osoby), natomiast najmniej z wykształceniem wyższym (3 osoby),
- gmina Janowo – najwięcej osób z wykształceniem zasadniczym (24 osoby), natomiast najmniej z wykształceniem mniej niż podstawowym i z wykształceniem wyższym.

Na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy /sprawozdanie MRPiPS - 07/ na dzień 31.12.2023 roku liczba zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych wyniosła 58 osób oraz 1 osoba posiadała status osoby poszukującej pracy.

Wśród niepełnosprawnych bezrobotnych 24 osoby to kobiety i 34 osoby to mężczyźni. Wśród osób z niepełnosprawnościami posiadających statut osoby poszukującej pracy jest 1 kobieta i 0 mężczyzn. Ponadto niepełnosprawnych bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie było 34 oraz zamieszkujących miasto – 24. Natomiast wśród osób posiadających statut osoby poszukującej pracy 1 osoba to mieszkanka miasta.

4. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Na terenie Powiatu Nidzickiego funkcjonują instytucje i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych oraz podejmowane są działania mające na celu wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w codziennym funkcjonowaniu.

Instytucje:

1. Starostwo Powiatowe w Nidzicy,
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy,

3. Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy,
4. Urząd Miejski w Nidzicy,
5. Urząd Gminy w Kozłowie,
6. Urząd Gminy w Janowie,
7. Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym,
8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy,
9. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozłowie,
10. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie,
11. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym,
12. Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy, w tym:
  - a) Zakład Opiekuńczo – Lecznicy,
  - b) Ośrodek Rehabilitacji Diennej,
  - c) Dział Fizjoterapii,
  - d) Poradnia zdrowia Psychicznego,
  - e) Pielęgniarska Opieka Długoterminowa,
  - f) Poradnia Rehabilitacyjna, Ortopedyczna,
  - g) Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa.
13. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Nidzicy,
14. Ośrodek Wczesnej Interwencji w Nidzicy,
15. Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Nidzicy,
16. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nidzicy,
17. Środowiskowy Dom Samopomocy w Nidzicy,
18. Dom Pomocy Społecznej w Napiwodzie,
19. Dzienny Dom Pomocy w Nidzicy,
20. Caritas Archidiecezji Warmińskiej Centrum Pielęgniarstwa Stacja Opieki Caritas w Nidzicy, w tym:
  - a) Centrum Pielęgniarstwa Stacja Opieki Caritas Pielęgniarska Opieka Domowa,
  - b) Centrum Pielęgniarstwa Stacja Opieki Caritas Hospicjum Domowe,
  - c) Caritas Archidiecezji Warmińskiej Centrum Wolontariatu,
21. Nidzicki Ośrodek Kultury w Nidzicy,
22. Komenda Powiatowa Policji w Nidzicy,
23. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nidzicy,
24. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Szczytnie,
25. Powiatowy Ośrodek Rozwoju Edukacji w Nidzicy,
26. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Nidzicy,
27. Zespół Szkół Nr 2 w Nidzicy,
28. Rzymskokatolicka Parafia Św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Nidzicy.

Organizacje:

1. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Nidzicy,
2. Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Dzieci i Młodzieży „ŚWIATŁO” w Nidzicy,
3. Polski Czerwony Krzyż – Zarząd Rejonowy w Nidzicy,
4. Polski Związek Niewidomych – Koło Terenowe w Nidzicy,
5. Polski Związek Emerytów i Rencistów i Inwalidów zarząd Rejonowy w Nidzicy,
6. Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych w Nidzicy,
7. Związek Inwalidów Wojennych i Wojskowych Oddział w Nidzicy,
8. Stowarzyszenie Przyjaciół Szpitala w Nidzicy,
9. Stowarzyszenie „Chorcylia Stop chorobom cywilizacyjnym” w Nidzicy,
10. Caritas Archidiecezji Warmińskiej Centrum Pielęgniarstwa Stacja Opieki Caritas w Nidzicy,
11. Nidzicki Uniwersytet III wieku „MŁODZI DUCHEM” w Nidzicy,
12. Fundacja od serca dla serca w Nidzicy.

5. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POWIECIE NIDZICKIM

Zadania powiatu w sferze rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami uczestniczenie w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej, pobudzanie aktywności społecznej osoby z niepełnosprawnością, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, likwidację barier w szczególności architektonicznych, technicznych w komunikowaniu się i dostępie do informacji, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Do form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej zalicza się uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych.

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych

Wyszczególnienie	2021 rok		2022 rok		2023 rok	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Wypłacone dofinansowania w tym	27	38 289	31	37 663	42	57 987
Osoby dorosłe	16	24 457	16	21 338	23	36 040
Opiekunowie osób dorosłych	5	5 645	8	7 721	13	13 865
Dzieci	3	4 911	3	4 317	3	4 848
Opiekunowie dzieci	3	3 276	3	2 877	3	3 234
Kobiety	11	17 623	8	10 782	14	21 952
Osoby ze wsi	8	11 466	8	10 844	9	14 502

Przedmioty ortopedyczne to przyrządy ortopedyczne niezbędne osobie z niepełnosprawnością w przypadku trwałego inwalidztwa, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego. Środki pomocnicze to takie środki, które ułatwiają w znacznym stopniu bądź wręcz umożliwiają funkcjonowanie osoby z niepełnosprawnością w środowisku społecznym.

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych w warunkach domowych, mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby z niepełnosprawnościami możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w ostatnich latach stało się jednym z podstawowych zadań powiatu, związanych ze wsparciem codziennego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz procesem ich usprawniania, finansowanym ze środków PFRON.

Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Rok	Liczba osób korzystających z dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	Wartość dofinansowania	Liczba osób korzystających z dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	Wartość dofinansowania
2021	256	359 040,00	15	20 960
2022	274	362 752,00	11	17 238
2023	312	456 311,09	13	19 475

Bardzo ważną rolę w procesie rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami oraz włączania ich do życia społecznego, odgrywa organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki. Tego typu działania zwiększają aktywność osób z niepełnosprawnościami i przyspieszają proces ich integracji społecznej.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Rok	Liczba osób korzystających z dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	Liczba organizacji korzystających z dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	Wartość dofinansowania
2021	458	6	19 695
2022	329	5	15 983
2023	194	3	8 400

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub zmniejszają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnościami. Likwidacja barier architektonicznych przy uwzględnieniu indywidualnych potrzeb osoby z niepełnosprawnością to wszelkie prace adaptacyjne, budowlano-instalacyjne zmierzające do prawidłowego i funkcjonalnego ukształtowania pomieszczeń mieszkalnych, w tym pomieszczeń sanitarnych wraz z ich wyposażeniem i dogodnym dojściem do mieszkania. Likwidacja barier architektonicznych ma umożliwić lub w znacznym stopniu ułatwić osobie z niepełnosprawnością mającej trudności w poruszaniu się możliwie samodzielne wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tych barier powinna powodować sprawniejsze funkcjonowanie osoby z niepełnosprawnością w społeczeństwie.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające i utrudniające osobie z niepełnosprawnością swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się

Wyszczególnienie	2021 rok		2022 rok		2023 rok	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Ogółem wypłacone środki w tym:	35	223 480	22	218 000	28	178 025
Bariery architektoniczne	9	167 084	8	177 433	8	131 087
Bariery techniczne	9	18 929	7	21 683	14	33 944
Bariery w komunikowaniu się	17	37 467	7	18 884	6	12 994
Dla dzieci i młodzieży	11	63 755	3	11 188	3	6 384
Na rzecz mieszkańców wsi	13	100 740	12	88 832	12	100 669
Dla kobiet	9	45 686	9	31 764	13	84 800

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej to placówka stwarzająca osobom z niepełnosprawnościami niezdolnym do podjęcia zatrudnienia możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia pracy.

Na terenie Powiatu Nidzickiego funkcjonuje jeden Warsztat Terapii Zajęciowej, który prowadzi Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Nidzicy. Jednostka przeznaczona jest dla 55 uczestników. Zajęcia w warsztacie trwają 7 godzin dziennie od poniedziałku do piątku w pracowniach zapewniających rozwój umiejętności z zakresu: czynności życia codziennego, zaradności osobistej, sprawności

psychofizycznych oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym zmierzające do podjęcia pracy.

Działalność warsztatu finansowana jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Powiatu Nidzickiego.

Źródła finansowania Warsztatu Terapii Zajęciowej w latach 2021 – 2023

Wyszczególnienie	2021 rok	2022 rok	2023 rok
PFRON	1 193 280	1 424 280	1 622 280
POWIAT	132 587	158 254	180 254
Ogółem	1 325 867	1 585 534	1 802 534

Program pilotażowy „Aktywny samorząd”.

W 2012 r. Powiat Nidzicki przystąpił do realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”, który jest finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Zadanie to realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Na początku każdego roku realizacji programu, PFRON zatwierdza dokument wyznaczający cele szczegółowe, formy wsparcia i adresatów programu obowiązujące w danym roku.

W ramach programów celowych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pozyskuje środki finansowe dla studentów i uczniów szkół policealnych na dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym w ramach Modułu II pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. W ramach Modułu I są zaś realizowane formy wsparcia mające na celu likwidację bariery transportowej, likwidację barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, likwidację barier w poruszaniu się oraz utrzymaniu aktywności zawodowej.

Dofinansowanie w ramach programu „Aktywny Samorząd” dla osób z niepełnosprawnościami

Wyszczególnienie	2021 rok		2022 rok		2023 rok	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Moduł I	12	85 061	13	75 116	14	69 996
Moduł II	29	102 810	26	85 527	28	86 642

Dofinansowanie w ramach programu „Aktywny Samorząd” dla osób z niepełnosprawnościami

Wyszczególnienie	2021 rok		2022 rok		2023 rok	
	Liczba os	Kwota	Liczba os	Kwota	Liczba os	Kwota
A1, A4- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	1	3 825	0	0	4	89 004
A2, A3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	0	0	1	2 025	0	0
B1, B3, B4- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	4	23 435	4	24 759	5	40 849
B2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	0	0	0	0	1	2 200
B5- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu, zakupionego w ramach programu	0	0	0	0	0	0
C1- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	0	0	1	10 000	0	0
C2- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	2	3 551	2	5 570	1	1 200

C3- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	1	25 000	1	18 000	0	0
C4- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	0	0	1	7 500	0	0
C5- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowanie elektryczne do wózka ręcznego	4	29 250	1	5 625	0	0
D- Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	0	0	1	1 637	2	6 838
Ogółem:	12	85 061	13	75 116	13	140 091

„Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy corocznie realizuje programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą PFRON w Warszawie. Od 2004 roku realizowany jest program pod nazwą „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III”. Celem strategicznym programu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Realizacja dofinansowania programu wyrównywania różnic między regionami w latach 2021 – 2023

Rok	Nazwa zadania	Kwota	Liczba instytucji
2021	-----	-----	----
2022	Obszar D – likwidacja barier transportowych - Zakup autobusu na rzecz WTZ i mikrobusu na rzecz ŚDS w Janowcu Kościelnym	324 487,50 zł	2
2023	Obszar D – likwidacja barier transportowych - Zakup autobusu na rzecz Dziennego Domu Pomocy w Nidzicy - Zakup autobusu na rzecz SOSW im. Ks. Jana Twardowskiego w Nidzicy	330 000,00 zł 251 824,36	1 1

Do osiągnięcia wymiernych rezultatów w środowisku lokalnym przyczynia się także działalność samorządu oraz instytucji, organizacji pozarządowych, placówek pomocy społecznej, placówek oświatowych oraz służby zdrowia, które integrują swoje działania skierowane do osób dotkniętych niepełnosprawnością poprzez likwidację barier funkcjonalnych, ale również poprzez udostępnianie różnego rodzaju form pomocy w postaci:

- terapii na Warsztatach Terapii Zajęciowej,
- wspomagania wczesnego rozwoju dziecka w ramach działalności Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego,
- pomocy w ramach działalności Ośrodka Wczesnej Interwencji,
- zatrudniania osób niepełnosprawnych w Zakładzie Aktywności Zawodowej,
- prowadzenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nidzicy,
- prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Nidzicy, gdzie jest 60 uczestników na pobyt dzienny i 5 miejsc całodobowych,
- prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Janowcu Kościelnym,
- prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Kozłowie,
- prowadzenia Dziennego Domu Pomocy w Nidzicy.

Zakres realizacji powyższych zadań jest osiągalny dzięki środkom finansowym Samorządu Powiatowego, dotacjom z Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, a także dzięki środkom finansowym samorządów gminnych. Udział środków własnych podmiotów realizujących zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami ma również kluczowe znaczenie na realizację zadań programowych.

Realizacja części zadań możliwa jest dzięki środkom Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywanych corocznie Samorządowi Powiatowemu na realizację zadań z zakresu

rehabilitacji zawodowej i społecznej na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024r. poz.44). Od wysokości uzyskanych środków finansowych zależy zakres realizacji zadań

6. CEL OGÓLNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel ogólny:

WYRÓWNYWANIE SZANS I PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Cel szczegółowy 1. Profilaktyka i ograniczanie skutków niepełnosprawności	
Opis celu	Stworzenie odpowiednich warunków dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie profilaktyki niepełnosprawności, wczesnej diagnozy prowadzonej przez służbę zdrowia.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań informacyjnych na temat przyczyny i rodzaju niepełnosprawności. 2. Podjęcie wczesnej interwencji i wczesnego wspomaganie w zakresie profilaktyki i ograniczania skutków niepełnosprawności. 3. Wsparcie w zakresie wczesnej diagnozy i opieka medyczna oraz podejmowanie skutecznych działań zapobiegawczych poszczególnej grupie społecznej szczególnie tej najbardziej zagrożonej. 4. Promowanie profilaktyki ograniczania skutków niepełnosprawności. 5. Prowadzenie akcji profilaktycznych służącym zapobieganiu niepełnosprawności. 6. Inicjowanie działań mających na celu profilaktykę i ograniczanie i łagodzenie skutków niepełnosprawności. 7. Prowadzenie wykładów, prelekcji, seminariów na temat profilaktyki i ograniczania skutków niepełnosprawności. 8. Zamieszczanie w mediach informacji, felietonów, wywiadów na temat profilaktyki i ograniczania skutków niepełnosprawności. 9. Organizowanie wśród dzieci i młodzieży konkursów, prelekcji i spotkań na temat profilaktyki ograniczania skutków niepełnosprawności. 10. Organizowanie szkoleń bhp, ppoż. i ratownictwa. 11. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania. 12. Edukacja rodzin pacjentów w zakresie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie świadomości społecznej o niepełnosprawności jej przyczynach i rodzajach. 2. Zwiększenie świadomości społecznej o celowości działań profilaktycznych i zapobiegawczych. 3. Zintegrowanie działań różnych podmiotów na rzecz promocji profilaktyki i o ograniczania skutków niepełnosprawności. 4. Zwiększenie liczby dzieci objętych wczesną interwencją i wyprowadzonych z niepełnosprawności. 5. Zwiększenie liczby zdiagnozowanych osób pod względem chorób społecznych i zawodowych. 6. Deinstytucjonalizacja opieki, wdrożenie działań w zakresie samoopieki

Cel szczegółowy 2. Rozwój lecznictwa i rehabilitacji	
Opis celu	Podejmowanie działań profilaktycznych zapewniających osobom niepełnosprawnym dostęp do rehabilitacji.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc w tworzeniu oddziałów rehabilitacyjnych.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Stwarzanie warunków do prowadzenia kompleksowej i ciągłej rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami oraz zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny, pomocniczy, rehabilitacyjny. 3. Zwiększanie dostępności do specjalistycznej opieki medycznej zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych mieszkających na wsi. 4. Zmniejszenie skutków niepełnosprawności poprzez wczesne diagnozowanie i interwencję. 5. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka niepełnosprawnego oraz wsparcie jego rodziny. 6. Likwidacja i łagodzenie skutków niepełnosprawności. 7. Prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji samorządowej oraz jednostek działających w obszarze niepełnosprawności w zakresie rozwiązywania problemów niepełnosprawności. 8. Promocja rozwoju infrastruktury pomocy społecznej (m.in. domów samopomocy, domów środowiskowych, ośrodków wsparcia). 9. Wsparcie przedsięwzięć promujących tworzenie grup wsparcia dla rodzin osób z niepełnosprawnością. 10. Wsparcie funkcjonowania istniejących placówek rehabilitacyjnych. 11. Rozwój zakresu udzielanych świadczeń w kierunku osób starszych i z niepełnosprawnościami; uruchomienie nowego rodzaju świadczeń z zakresu Geriatrii. 12. Poprawa opieki nad osobami niepełnosprawnymi, których niepełnosprawność wynika z tendencji „starzenie się społeczeństwa” 13. Poprawa opieki nad pacjentami, których niepełnosprawność jest związana z zaburzeniami psychicznymi. 14. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami korzystających z rehabilitacji. 2. Zwiększenie efektywności udzielanej pomocy. 3. Stworzenie sprawnego systemu pomocy i diagnostyki w zakresie rehabilitacji i usług medycznych. 4. Zwiększenie liczby przeprowadzonych szkoleń. 5. Zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych, w tym przybliżenie usług medyczno-rehabilitacyjnych do miejsca zamieszkania osób z niepełnosprawnościami. 6. Podniesienie stanu zdrowia mieszkańców oraz wczesne wykrywanie i leczenie schorzeń będących przyczyną niepełnosprawności. 7. Rozwój bazy ośrodków dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług udzielanych w środowisku domowym. 8. Stworzenie dostępności do nowego rodzaju świadczeń z zakresu Geriatrii.

Cel szczegółowy 3. Oświata i kształcenie	
Opis celu	Stworzenie odpowiednich warunków dla osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do edukacji oraz zdobywania kwalifikacji zawodowych.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkolenie kadry pedagogicznej w zakresie wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. 2. Popularyzowanie wśród osób z niepełnosprawnościami możliwości podnoszenia kwalifikacji i zatrudnienia. 3. Pomoc w likwidacji barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych. 4. Zapewnienie nauki i rehabilitacji dzieci i młodzieży. 5. Zapewnienie edukacji dla dzieci poprzez tworzenie przedszkoli specjalnych. 6. Tworzenie integracyjnych grup przedszkolnych. 7. Tworzenie klas integracyjnych w szkołach masowych. 8. Tworzenie w szkołach masowych warunków do kształcenia dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami poprzez likwidację barier architektonicznych, transportowych i społecznych.

	<p>9. Informowanie o możliwościach korzystania ze wsparcia stypendialnego.</p> <p>10. Zapewnienie niepełnosprawnym uczniom transportu indywidualnego i zbiorowego.</p> <p>11. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.</p>
Efekty	<p>1. Pomoc w przystosowaniu się osób z niepełnosprawnościami do funkcjonowania na rynku pracy.</p> <p>2. Dofinansowanie ze środków PFRON do likwidacji barier architektonicznych w obiektach służących rehabilitacji.</p> <p>3. Współpraca z samorządami powiatowymi.</p> <p>4. Zwiększenie poziomu wykształcenia osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>5. Zwiększenie dostępności placówek edukacyjnych.</p> <p>6. Poprawa jakości edukacji osób z niepełnosprawnościami.</p>

Cel szczegółowy 4. Aktywizacja zawodowa	
Opis celu	Poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnościami w dostępie do uzyskania zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
Działania	<p>1. Wspieranie osób z niepełnosprawnościami w wejściu / powrocie na rynek pracy przez świadczenie usługi poradnictwa zawodowego.</p> <p>2. Świadczenie usługi pośrednictwa pracy dla osób z niepełnosprawnościami. Pozyskiwanie ofert pracy z otwartego rynku pracy. Promowanie wśród pracodawców zatrudniania osób niepełnosprawnych.</p> <p>3. Wspieranie rozwoju kompetencji zawodowych osób z niepełnosprawnościami poprzez organizowanie staży, szkoleń z wykorzystaniem środków finansowych: PFRON, Funduszu Pracy oraz EFS.</p> <p>4. Opracowanie diagnozy sytuacji osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy.</p> <p>5. Organizowanie i finansowanie subsydiowanego zatrudnienia z wykorzystaniem środków finansowych: PFRON, Funduszu Pracy oraz EFS.</p> <p>6. Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez działalność Zakładu Aktywności Zawodowej.</p> <p>7. Propagowanie informacji wśród pracodawców o korzyściach wynikających z zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>8. Popularyzowanie wśród osób z niepełnosprawnościami informacji dotyczących przysługujących im uprawnień pracowniczych oraz usługach i instrumentach rynku pracy umożliwiającym im między innymi: podjęcie zatrudnienia, rozwój kompetencji zawodowych, samozatrudnienie.</p> <p>9. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.</p>
Efekty	<p>1. Intensyfikacja działań skierowanych do osób z niepełnosprawnościami korzystających z usług: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkoleń.</p> <p>2. Wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w stażach, szkoleniach.</p> <p>3. Przygotowanie rocznych informacji o sytuacji osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy.</p> <p>4. Podniesienie liczby ofert pracy kierowanych do osób z niepełnosprawnościami, w tym opuszczających Warsztaty Terapii Zajęciowej.</p> <p>5. Zwiększenie liczby zatrudnionych osób z niepełnosprawnościami, w tym na otwartym rynku pracy.</p> <p>6. Nasilenie liczby grupowych informacji dla osób z niepełnosprawnościami.</p>

Cel szczegółowy 5. Ochrona socjalna, ekonomiczna i prawna
--

Opis celu	Niwelowanie skutków trudnej sytuacji życiowej poprzez zagwarantowanie osobom z niepełnosprawnościami osłon socjalnych
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdiagnozowanie środowiska pod kątem potrzeb socjalnych osób z niepełnosprawnościami. 2. Rozznanie środowiska lokalnego w zakresie funkcjonowania instytucji pomocy społecznej. 3. Opracowanie informacji o formach pomocy na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez instytucje funkcjonujące w lokalnym środowisku. 4. Promocja pomocowych programów lokalnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych skierowanych do osób z niepełnosprawnościami . 5. Pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej poprzez tworzenie i realizację projektów wpływających na samodzielność osób z niepełnosprawnością intelektualną. 6. Promocja warunków korzystania ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. 7. Podejmowanie działań aktywizujących osoby z niepełnosprawnością w dążeniu do samodzielności. 8. Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem lokalnym. 9. Inicjowanie tworzenia placówek pomocowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami – całodziennych i całodobowych. 10. Tworzenie mieszkań treningowych. 11. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdiagnozowanie środowiska w zakresie potrzeb i oczekiwań osób z niepełnosprawnościami. 2. Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnościami do oferowanych świadczeń. 3. Poprawa sytuacji socjalno – bytowej osób z niepełnosprawnościami . 4. Poprawa sytuacji mieszkaniowej, prawnej i socjalnej osób z niepełnosprawnościami. 5. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego osób z niepełnosprawnościami. 6. Objęcie pomocą instytucjonalna osób z niepełnosprawnościami niezdolnych do samodzielnej egzystencji. 7. Umożliwienie łatwego dostępu do informacji o prawach i uprawnieniach osób z niepełnosprawnościami.

Cel szczegółowy 6. Inicjowanie, prowadzenie i wspieranie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych	
Opis celu	Podjęcie działań zmierzających do usuwania barier , które ograniczają lub uniemożliwiają jednostce samodzielne funkcjonowanie w środowisku.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań zmierzających do przestrzegania prawa budowlanego w zakresie budownictwa bez barier w obiektach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych. 2. Inicjowanie działań zmierzających do usuwania przeszkód utrudniających uczestnictwo i poruszanie się w środowisku osobom z niepełnosprawnościami. 3. Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami. 4. Inicjowanie działań na rzecz budowy tras i ciągów komunikacyjnych dla pieszych i pojazdów . 5. Ułatwienie korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami ze środków transportu poprzez zakup pojazdów i dostosowanie ich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 6. Rozpowszechnianie informacji na temat dostępnych programów i form pomocy dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. 7. Inicjowanie działań zmierzających do stworzenia osobom z niepełnosprawnościami możliwości pełnego i aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce. 8. Podejmowanie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnościami.

	<ol style="list-style-type: none"> 9. Podejmowanie działań do przystosowania środowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami . 10. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier architektonicznych. 2. Zwiększenie liczby mieszkań pozbawionych barier przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 3. Likwidacja barier utrudniających osobom z niepełnosprawnościami poruszanie się po najbliższym terenie. 4. Wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami uczęszczających do placówek edukacyjnych i rehabilitacyjnych oraz uczestniczących w życiu społecznym. 5. większa samodzielność i niezależność osób z niepełnosprawnościami. 6. Zmniejszenie liczby osób pozostających w domu z powodu barier architektonicznych i komunikacyjnych. 7. Wzrost liczby osób objętych różnymi formami rehabilitacji. 8. Swobodne przemieszczanie się środkami transportu przez osoby z niepełnosprawnościami. 9. Zintegrowanie działań instytucji lokalnych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Cel szczegółowy 7. Wspieranie aktywnego udziału w życiu społecznym i integracji ze środowiskiem	
Opis celu	Stworzenie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu publicznym, kulturalnym, sportowym oraz rekreacji i turystyce.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat praw przysługujących osobom z niepełnosprawnościami. 2. Promocja równouprawnienia we wszystkich dziedzinach życia. 3. Promocja pozytywnego wizerunku osób z niepełnosprawnościami . 4. Podnoszenie świadomości społecznej osób z niepełnosprawnościami w zakresie przysługujących im praw i możliwości uczestnictwa w życiu społecznym. 5. Upowszechnianie aktualnych informacji na temat dostępnych programów i form pomocy dla osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin i podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami. 6. Promocja wolontariatu. 7. Tworzenie warunków umożliwiających funkcjonowanie organizacji pozarządowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami. 8. Podejmowanie działań na rzecz aktywnej integracji i wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz ze środków unijnych. 9. Popularyzacja osiągnięć artystycznych i sportowych osób z niepełnosprawnościami. 10. Opracowanie i upowszechnianie informacji o podmiotach działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami . 11. Promowanie wypoczynku i rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami poprzez uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych, spotkaniach integracyjnych, itp. 12. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana świadomości społeczeństwa dotycząca osób z niepełnosprawnościami. 2. Utrwalenie pozytywnego wizerunku osób z niepełnosprawnościami świadomości społecznej. 3. Wzmocnienie poczucia własnej wartości wśród osób z niepełnosprawnościami. 4. Rozszerzenie zakresu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w ramach aktywnej integracji. 5. Zwiększenie liczby spotkań integracyjnych z udziałem osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Zwiększenie wykorzystania potencjału i aktywności osób z niepełnosprawnościami we wszystkich dziedzinach życia. 7. Zintegrowanie współpracy instytucji lokalnych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami. 8. Wzrost zainteresowania społeczności lokalnej problemami osób z niepełnosprawnościami . 9. Zapewnienie finansowego wsparcia podmiotom realizującym zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami. 10. Pełne zabezpieczenie instytucjonalne potrzeb osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym. 11. Tworzenie nowych sieci placówek wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami.
--	--

7. ADRESACI PROGRAMU

- osoby z niepełnosprawnościami,
- rodziny osób z niepełnosprawnościami,
- instytucje wspierające osoby z niepełnosprawnościami,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- pracodawcy.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Samorządy gminne,
- środki budżetu powiatu,
- środki finansowe pozyskane z innych źródeł w tym z Unii Europejskiej,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- subwencja oświatowa,
- dotacje, granty,
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach programu „Dostępność PLUS”,
- udział własny beneficjentów.

9. PARTNERZY PROGRAMU

- Rada i Zarząd Powiatu Nidzickiego,
- Samorządy gminne,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy,
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Nidzickiego,
- Organizacje pozarządowe,
- Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Organizacje Pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Nidzicy prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Nidzicy,
- Powiatowy Ośrodek Rozwoju Edukacji w Nidzicy,
- Placówki Oświatowe,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Nidzicy,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Nidzicy prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Nidzicy ,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kozłowie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Janowcu Kościelnym,
- Dom Pomocy Społecznej „Dom Rodzinny” w Napiwodzie,
- Lekarze Rodzinni.

10. SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU

Koordynatorem realizacji zadań „Programu Powiatu Nidzickiego na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2024 – 2028” będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy. Sprawozdanie roczne z realizacji Programu jest przedstawiane corocznie Radzie Powiatu w Nidzicy.

11. MONITOROWANIE PROGRAMU

„Program Powiatu Nidzickiego na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2024 – 2028” ma charakter długofalowy. Jego monitorowanie odbywać się będzie raz w roku na podstawie pisemnej sprawozdawczości na podstawie zebranych informacji z realizacji działań ujętych w Programie. Opracowanie Programu ma posłużyć na bardziej efektywne i skuteczne podejmowanie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

12. PODSUMOWANIE

„Program Powiatu Nidzickiego na rzecz osób z niepełnosprawnościami na lata 2024 – 2028” jest dokumentem przewidzianym do realizacji w okresie 5 letnim. Zawarte w nim cele charakteryzują się dużym stopniem ogólności, ale w oparciu o nie istnieje możliwość tworzenia projektów szczegółowych, dotyczących wąskiego wycinka zagadnień ujętych w programie.

Program ma charakter otwarty, a treść informacji zawartych w programie umożliwi podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw oraz włączania na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów i uczestników. Z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób z niepełnosprawnościami dopuszcza się możliwość poszerzenia go o nowe obszary działań. Jest dokumentem interdyscyplinarnym, którego wdrażanie wymaga współpracy wielu partnerów społecznych, w tym samorządu powiatowego i samorządów gminnych, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, instytucji oświaty, kultury i sportu, jednostek służby zdrowia, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami, podmiotów zajmujących się aktywizacją społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami i ich rehabilitacją.

Liczne instytucje znajdujące się na terenie Powiatu Nidzickiego podejmują działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, które mają na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności i poprawę jakości życia osób z różnymi dysfunkcjami. Warto zaznaczyć, że w środowisku lokalnym samorządy oraz instytucje, organizacje pozarządowe, placówki pomocy społecznej, placówki oświatowe, służby zdrowia integrują swoje działania skierowane do osób dotkniętych niepełnosprawnością. Przyczynia się to do osiągania wymiernych rezultatów w postaci zabezpieczenia socjalnego, likwidacji barier funkcjonalnych, ale także wzrostu liczby osób korzystających z różnego rodzaju form pomocy.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr inż. Andrzej Bródnicki